



***Pálóczi Horváth Ádám:  
Örvendjetek, keresztyének***

Örvendjetek, keresztyének,  
Nyíljatok meg nyelvek szívek,  
Az idvesség Istenének  
Mondjatok áldást, minden hívek!  
Felváltatott nagy örömmel  
A haláltól való félelem,  
Mit véghetetlen érdemmel  
Meggyőz az isteni kegyelem.

A Megtartó ma született,  
Az örök Isten emberré lett,  
És ma visszaszerzett  
Az igazság s elvesztett élet.  
Kiküldé szerelmes Fiát  
Istenünk a teljes időben,  
Hogy a kezes a bűn díját  
Fizesse s szenvedje testében.

Ó, imádandó titkai  
Ama békeesség tanácsának,  
Ó, nagyhatalmú dolgai  
A menny és föld szabad Urának!  
Aki által teremtetett  
S lett minden serege az égnek,  
Az Ige testté született,  
Személye az egy Istenségnek.

Ennek örülnek az egek,  
A titkok mélységén bámulnak,  
Hirdetik angyal-seregek  
Jézust, s előtte leborulnak.  
A Magasságost tisztelik,  
A földön békeességet zengnek,  
És ünnepnappá szentelik  
Megjelenését az Istennek.

Áldom én is szent nevedet,  
Én királyom, szenteknek szente,  
És vígan ülöm ünneped,  
Ó Jézus, Istennek felkentje!  
Magasztalom Felségedet  
És imádlak szent félelemmel,  
De egyszersmind szerelmedet  
Megőlelem igaz hitemmel.

**A gyülekezet életéből**

***Népmozgalmi adatok***

Megkereszteltük:  
Lendvai Hanna, Hinkel Dorka

Megeskestük:  
Matuzsa József és Koncz Lívía

Eltemettük:  
Helyes Ferencné, Rác János, Zsoldos György,  
Frits Lászlóné, Tóth Lajos, Szabó Gyula,  
Kerékgyártóné Máté Zsuzsanna, Ladányi  
Ottóné, Hinkel Henrik, Bánlaki Béla,

***Az elmúlt hónapok és az adventi időszak  
gyülekezeti programjai:***

Október 23-25. kórustábor Kiskunlacházán,  
Október 27-től november 1-ig reformáció hete:  
November 9-én 18 órai kezdettel került  
megrendezésre 30 éves énekkarunk jubileumi  
hangversenye,



Takaró Tamás lelkipásztor köszönti Takaró Mihály  
karnagyot

November 30-án az ifjúság az Albert  
Schweitzer Szeretetotthonban szolgált.  
December 1-5-ig adventi evangélizáció,  
Takaró András kiskunlacházi és Takaró Károly  
kelenföldi lelkipásztorok szolgálatával.  
December 14-én a gyülekezet ifjúsága a  
Pilismarót-Dömös Társegyházközségben  
szolgált

December 19-én az ifjúság karácsonyi szeretetvendégsége,  
December 21-én volt a gyülekezeti kórus hagyományos karácsonyi koncertje.

## **A gyülekezet tagjai mesélik...**

### ***Ifjúsági őszi hétvége Mátraházán***

Már lassan hagyományt teremtve, a nyári tábort követően ősszel is összegyűlik az ifjúság, hogy újra együtt legyen és Isten igéjét hallgatva megerősödhessen. Különleges érzés a rohanó, feladatokkal teli, dolgozó hétköznapiakból kiszakadva „feljönni”, megérkezni a hegyek közé; hogy - mint Mózes annak idején- egészen közel lehessünk lélekben Istenhez. Az Úr idén is sokunkat hívott és várt, így nagy örömünkre 32-en lehettünk együtt.

Péntek és szombat este ifj. Takaró Tamás hirdette nekünk Isten üzenetét a Márk evangéliuma 16:1-8-ig tartó rész alapján. A húsvéti történet fényében most ki-kik megvizsgálhatta a szívét, hogy nagypénteki vagy húsvéti ember-e. Jó volt újra megerősödni abban, hogy nekünk feltámadt, győztes Krisztusunk van, aki a mi bűnös, erőtlenségünket is újra meg újra megeleveníti és megújítja. Isten újra megértettette velünk, hogy Jézus nélkül haladva az úton boldogtalan és üres az életünk. Fontos, hogy ne „veszítsük el őt útközben”, hanem átéljük a vele való személyes találkozást és szüntelen maradjunk mellette. Az Úr az ígén keresztül bátorított arra is, hogy ne féljünk tovább mondani az evangéliumot másoknak is; hanem merjünk beszélni Jézusról barátaink, kollégáink, ismerőseink, szeretteink között.

A lelki táplálék mellett az üdülőben igazi kényelemben pihenhattunk és ízletes étkeket kaptunk nap, mint nap. Így hálás szívvel mondhatjuk: az Úr mindenben gondot viselt ránk.

A legfelelőbb élmény talán mindannyiunknak a napsütéses, szombat délelőtti túra volt. A vidám ifjúsági csapat

Mátraházáról Mátrafüredre indult. Hegyen s dombon át, a meredekebb helyeken egymást segítve sétáltunk a megannyi színben pompázó, őszi erdőben. A természet szépsége, a friss levegő testünket-lelkünket is feltöltötte és megelevenítette. Így a vasárnapi istentiszteleti szolgálat után mindannyian megerősödve indultunk vissza Budapestre. Biztosan tudjuk: ide visszatérünk még és jó lesz újra „feljönni a hegyre”!

Sarkadi Julianna



Az ifjúsági csoport Mátraházán

### ***Volt egyszer egy cserkészcsapat Visszatekintés***

Akik már régóta gyülekezeti tagjaink, talán emlékeznek arra, hogy 1990-ben a rendszerváltás idején egyházközségünkben is lehetőségünk nyílt a 8-as számú TURUL cserkészcsapat újra szervezésére. (A cserkészet 1948-ban hatalmi szóval és rendelkezésekkel országszerte betiltották) Nagy volt az örömünk, hogy az első hívó szóra mintegy 30 gyerek jelentkezett sorainkba. Megkezdődött a munka. De mit is jelent ez? Természetesen sok játékot, kirándulásokat, jó beszélgetéseket, és némi elméleti anyagot, mint például a térképolvasás és tájékozódás, a csomókötés, történelmi ismeretek, és még sok más értékes, érdekes dolog, amivel ismereteinket és tudásunkat fokról fokra gyarapíthattuk. Lényeges szempontként került előtérbe az, hogy mindezeket az ismereteket játszva és könnyedén sajátítsuk el.



De mit is akar a cserkészzet? Az újjáalakult cserkész szövetség alapszabályának lényege, hogy a mozgalom önkéntes és az oda jelentkező fiatalok valláserkölcsei alapokra épülő szabályok: „cserkész törvények” szerint képzik magukat felnőttek irányításával, segítségével.

A programjaink elő kívánták segíteni az ifjúság jellemes, erkölcsös, a magyar nemzetben, az egyetemes emberi értékekben, valamint az Isten iránti elkötelezettségében gondolkodó és cselekvő felnőtté válás lehetőségét.

Milyen programjaink voltak? Hosszabb, rövidebb kirándulások, túrák, nyári táborozás, majd később felnövekedve rendszeres kerékpáros túrázás. Így ismerhettük meg Magyarország keleti és nyugati csücske között a szebbnél szebb történelmi és földrajzi értékeinket.

Aludtunk erdőben, susogó fák között, illatos mezőkön szénaboglyában, az Isten csodálatos ege alatt, de volt szállásunk régen elhagyott tanyán, és több száz éves gyönyörű régi református templomaink egy-egy csendes sarkában is. Útjaink során önellátók voltunk, azt ettük és ittuk, amit magunkkal vittünk. Együtt létünk során sok-sok isteni gondoskodást, és áldást tapasztalhattunk meg.

A téli időben népzene-, néprajz-, és néptánc tanulással töltöttük az időt. Így részt vehettünk egy országos minősítő versenyen is, ahol népdalosaink és citerásaink bronz minősítést értek el.

A csoda azonban nem tartott örökké. Sajnos kezdtünk felnőni, „kiöregedni” – bár a cserkésztebből sosem lehet kiöregedni,- a felgyorsult életkörülményeink miatt az immár felnőtt gyerekek sok-sok iskolai és egyéb elfoglaltságuk miatt lassan elfogytak. 1994-ben a csapat élén is változás történt, ami szintén nem kedvezett a jövőt illetően. A csapat Csipkerózsika álmát kezdte el aludni.

14 év telt el azóta. A hajdan kis, rövidnadrágos, cserkészkalapos rossz-csontokból komoly felnőtt emberek lettek. Ki ez, ki az. De egy biztos, hogy az a 10-11 év, amit a cserkésztebből kaptak nem múlt el nyomtalanul.

Kedves pesterzsébeti ifjúság, nem kéne újra kezdeni? Kimenni a szabadba, a mezőkre, hegyekre, felkapaszkodni egy-egy csodálatos hegycsúcsra, teleszívni magatokat a jó levegővel, elfáradni, tenni a másikért és magatokért valamit, hogy szebb legyen a felnőtt korotok, hogy legyen mire emlékeznetek?!

Én azt mondom, érdemes lenne! Gondolkodjatok el ezen, forgassátok elmétekben, és szívetekben a lehetőségét annak, amit a cserkésztebb jelenthet nektek is.

Micsoda gyönyörűség, ahogy Sík Sándor Cserkész indulója mondja:

„Járjuk be a mezőt, meg a rengeteget,  
Szabad ott, a szabadban a lélek!  
Ott szemben, szívben, tiszta láng  
S az Isten arca néz le ránk.”

Nos, ezt adta és adja a cserkésztebb mindazoknak, akik Isten kegyelméből részt vehettek abban.

Szeretettel ezt ajánlja:

Németh Béla  
az egykori 8-as sz. TURUL cserkészcsapat  
tiszteletbeli parancsnoka



Zászlószentelés 1991-ben

## **Esperesi jelentés**

### **A Budapest-Déli Református Egyházmegye Közgyűlésén 2008. május 19-én, a Pesterzsébet- Központi Református Egyházközség templomában**

Szeretettel és tisztelettel köszöntöm Közgyűlésünk alkotótagjait, meghívott vendégeinket és minden érdeklődő testvérünket!

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés! Isten akaratából – neki engedve – vállaltam el a Budapest-Déli Református Egyházmegyében a főjegyzőséget 1991-ben, nem gondolva akkor, hogy Egri Miklós esperes úr hamari betegsége pár hónap múlva már belekényszerít gyülekezeteink örömeinek, gondjainak, feladatainak és lelkipásztorainak megismerésébe és szolgálatába, mégis így történt. Majd 1992-ben Egyházmegyénk közbizalma e kiemelkedő és megtisztelő esperesi székbe ültetett, ahol 1993 januárjától szolgálhatok. Ha Isten életben tart, akkor 2008. december 31-én lejár a kétszer is újraválasztásom mandátuma, amit hálás köszönettel mindenkinek és Isten meg-megújuló kegyelmén megrendülten csodálkozva, leteszek majd a Közgyűlés kezébe.

Tekintettel arra, hogy ez évi rendes Közgyűlésünk egyúttal a 6 éves cikluszáró is, az én esetemben pedig szinte az egész ún. rendszerváltást is átölelő 3 esperesi ciklus záró éve is a mostani, ezért jelentésem kissé rendhagyó lesz - s aminek elfogadásához kérem megértéseteket - hiszen nem csupán a 2007-es esztendőről igyekszem számot adni, de a teljesség igénye nélkül, összefoglaló visszatekintést is teszek, nem kihagyva a 2008-as egyházi aktualitásokat, sőt időben előre is figyelve hozom emlékezetbe majd, hogy egyházunk egésze általános tisztújításokra készül.

Mindenekelőtt hadd idézzem fel azt a két ígét, amivel Isten maga mellé fogott a gyülekezeten túli közegyházi szolgálatba,

illetve, amivel elindított és utat mutatott, szabott nekem.

Az esperesi munkába Ezékiel próféta könyvéből szólva állított, nem könnyű teherrel tetézve félelmemet:

„És lőn hét nap múlva az Úr szava hozzám mondván: Embernek fia, őrállóul adtalak én téged Izráel házának, hogyha szót hallasz számból, intsd meg őket az én nevemben... Ha pedig te megintetted azt az igazat, hogy az igaz ne vétkezzék és ő nem vétkezik többé: élvén él, mert engedett az intésnek, és te a te lelkedet megmentetted.”

Ezékiel 3:16.,17.,21.

Szolgálatom során ennek igyekeztem mindvégig engedni a legnehezebb és legkényesebb személyi ügyekben, szemem elől azonban nem tévesztve, hogy minden dolgom szeretetben menjen végbe, hiszen az igazságot csak szeretetben követhetem!

Gyülekezeteiket és személyeket – elsőrenden – lelkipásztorokat érintő esemény és változás pedig volt bőven e 17 esztendő alatt.

Hadd idézzem emlékezetbe, hogy 24 gyülekezetünk volt 1993-ban, ma 28 van és 2 helyen is születés közeli állapotok jellemzőek, azaz reménység szerint hamarosan 30-an leszünk. Legyen érte Istené a dicsőség! Ez azt is jelenti, hogy egyházmegyei szavazati számértékünk 36, amit megállapított egyházmegyei Tanácsunk és kérem, erősítse meg Közgyűlésünk. Szolgálati időmben 20 gyülekezet választott lelkipásztort, volt olyan amelyikben a 3 ciklus alatt többször is változott a lelkipásztor személye. És minden választás magában hordja az akaratok és más vélemények ütközésének lehetőségét is.

Mégis fegyelmi ügyekkel jószerével csak az első négy évben volt dolga bíróságunknak, illetve a második ciklus elején, úgyhogy nincsenek ma egyházmegyénkben békésebb, nyugodtabb, munkanélküli tisztségviselők, mint a bírák.

Köszönöm mindenkinek a szándékot és az igyekezetet, amivel közösségeink életét – az érzelmi viharokat is kiváltó ügyek kezelésében – a békesség és a bölcsesség lelkével vezették és segítették nekem is vezetni!

Tényleges esperesi szolgálatom kezdetén pedig ezzel az Úrtól kapott igével álltam először a Közgyűlés elé:

„Mester, melyik a nagy parancsolat a törvényben? Jézus pedig monda néki: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez az első és nagy parancsolat. A másik pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták.” – mondja, idézi Jézus. (Máté evangéliuma 22:36-40.)

A szeretetre épülő, kettős irányú parancsra alapozva fogalmaztam meg esperesi programomat is, melyet a Közgyűlés akkor elfogadott, és ez így hangzott: szervezzünk új gyülekezeteket, építsünk új templomokat és a meglévő gyülekezeteinket erősítsük meg.

Ezt a missziót megvalósítani másként nem lehetséges – bármennyire szükséges is – csak, ha szeretjük Istent nekiszánt egész valónkkal és szeretjük felebarátainkat felelős, cselekvő, hitvalló szeretettel. Így indultunk.

Ha ezekre figyelemmel visszatekintek a közösen megtett útra, hálaadás van a szívemben, látva Isten jóságát, erejét és hatalmas, cselekvő kezét.

Pedig folyamatosan romló társadalmi légkör vett körül bennünket, ami nem segítette szolgálatunkat. Elsőrenden is súlyos erkölcsi válságról kell beszélnünk. Folyamatos romlás és süllyedés vezetett mára Öszödisztánba, valamint a „na és” legmagasabb szintű felelőtlenségébe és negatív példaadásába.

Ebből is következik, hogy nem működik a közjó szolgálata, gazdasági- és kormányválság van. Öszödisztánban a hazugság nyelv feszíti szét a társadalmat. Drága emlékezetű iskolaigazgató, anyai nagyapám szavai jutnak az eszembe, aki a 60-as években tiltott és súlyosan büntetett cselekményként mégis csak a Szabad Európa Rádiót hallgatta, amint mondta arra várva, mikor mondják be végre, hogy megbukott a kommunizmus. Ama ifjúkori ellenvetésemre,

hogy azt a rendszert a világ legerősebb hadserege védi, ő így válaszolt:

„Tanuld meg, fiam, hogy ami hazugságra és lopásra épül, az megbukik. Akkor is, ha a világ legerősebb serege védi.” Bölcs, hívő nagyapámnak igaza lett!

Jó tudni minden böszme hívőnek és minden gyámoltalan félőnek, kétkedőnek, bátortalannak, hogy a végső szó soha nem a hazugoké, nem is a tolvajoké, hanem az igaz és igazságos Istené.

Az előbb említett nagyfokú erkölcsi válságba sok minden beletartozik és sokféle bajos következménye van. A legszomorúbb a családok széthullása, a szétzilált házasságok sora, a megromló emberi kapcsolatok és a szellemi-lelki zűrzavar. Romlás és pusztulás, a holnap felelőtlen felélése látszik, hiszen már nem is fogyasztói, hanem világelfogyasztói rendszerben élünk. Jellemző az elszegényedés, a bűnözés növekedése, a közbiztonság romlása. Szomorú statisztikánk, hogy egyre több tehetséges fiatal hagy itt bennünket és megy munkát és pénzt keresni külföldre, és az is, hogy egyre kevesebb gyermek születik. Akármerre nézünk is, baj és betegség mindenütt!

A gyülekezetek fontossága, felelőssége és szerepe megnőtt ebben a helyzetben és nőni fog. Missziói szolgálatunkra szükség van mind az egyes lelkek mentésében, mind népünk életében. És ez akkor is igaz, ha a Központi Statisztikai Hivatal 2004-es Budapestre vonatkozó adatait összevetjük megyei kimutatásunkkal. Eszerint 1.777.921 fő él Budapesten, ebből 1.144.128 tartozik valamelyik keresztyén felekezethez. Római katolikus 808.460, református 224.169 fő. Ez azt is jelenti, hogy Egyházmegyénk gyülekezeteihez több, mint 100.000 magát reformátusnak valló tartozik. A másik fele Budapest-Északhoz. És bár helyén kell értékelnünk e számokat mégis mi csupán 28.031 főt tartunk nyilván, míg 14.980 fő választóról tudunk, és ezek közül 5.108-an járnak vasárnaponként istentiszteletre. Lényeges elmozdulás, változás az istentiszteletre járásban nincs az elmúlt évekhez képest, de csökkent az esketések,

keresztelek és a konfirmálások száma is, ha nem is jelentősen.

A legtöbb gyülekezetünkben értik, látják, ismerik a közállapotokat, azoknak hatását közösségeinkre és fokozott missziói felelősséggel igyekeznek betölteni küldetésüket. Ez jelentkezett egyrészt a reformátori örökségünk komolyan vételében, másrészt az új helyzetekre, kihívásokra válaszul is új missziói utak keresésében és megtalálásában. Fontos a reformátori örökség komolyan vétele a misszióban. Mert ez azt jelenti, hogy lelki megújulást a Szentlélek szabad munkáján túl, emberi oldalról, a bibliai szempontok következetes érvényesítése hozhatja el! Ehhez Istennel igei, imádságos és Szentlelkes közösségben kell lenni. Engedelmesen. Meg kell érteni, hogy csak az a keresztyénség segíthet az emberiségen, amelyik fundamentális. Következtesen. Komolyan veszi reformátori örökségéből a Szentírás egyedüliségét, mint hitünk és életünk egyetlen zsinórmértékét, és mindazt, ami ebből következik a II. Helvét Hitvallás megfogalmazásában:

„Hisszük és valljuk, hogy a szent próféták és apostolok kanonikus írásai mind az Ó, mind az Újtestamentum Isten igaz Igéje, ezért elég tekintélyük van önmaguknak és az nem emberektől származik, mert maga Isten szólt az atyákhoz, prófétákhoz és apostolokhoz és szól még mindig hozzánk a szent írások által.”

II. Helvét Hitvallás 1. fejezete  
Bátran képviseljük a Biblia évében különösen is, hogy minden megíratott számunkra, ami segíthet a torzuló, süllyedő emberiségen, minden, ami szükséges a „normális” élethez, hogy senki el ne vesszen, hanem megtérjen és éljen. Mert minden bajunk gyökere, eredete, hogy leszakítottuk magunkat Istentől, a lét, létezésünk szellemi alapjáról és oly sok mindent ezzel együtt! Azután torzulni, romlani kezdtek a dolgok. Leszakítottuk a kultúrát a kultuszról, a tudást a bölcsességről, az erkölcsöt az ígéről, a jogot az erkölcsről.

Nincs menekülés, szabadulás és megújulás az elveszettségek láncolatából, a romlásból

és a halálból csak megtérés által. Odafordulni újra Istenhez. Vissza Istenhez! Ehhez állíttatott útnak a golgotai kereszt – solus Christus – erről szól Isten ígéje – sola scriptura! Ezek reformátori örökségünk és hívő életünk fundamentumai! Keresztyén misszióink alapjai. Az emberiségen és magyar népünkön is a bibliai szempontok következetes meghirdetése és érvényesítése segíthet. Öröm volt tapasztalni mindenütt az élet jeleit, ahol reformátori örökségünket komolyan vették.

Gyülekezetlátogatásaim nagy élménye volt mindig találkozni azzal a szándékkal és igyekezettel, ahogy új missziói utakat kerestek és találtak. Ide sorolható az evangélium kivitele a templom falai közül, hogy elérjük azokat, akik be nem jönnének a templomba, de egy családi-házi bibliakörbe szívesen bekapcsolódtak. Hasznos szolgáltatnak bizonyult sok helyen az Internet használata a misszióban, gyülekezeti honlapok készítése, helyi kábeltévében való megszólalás, kulturális és közéleti rendezvények szervezése.

És itt kell megemlíteni a gyülekezeti élet alkalmi színesebbé, vonzóbbá tételének sokféle, szép kísérletét. Figyeljünk azonban minden esetben arra, hogy csak biblikusan átgondolt kezdeményezéseket tegyünk új gyülekezeti gyakorlattá!

Örömmel tapasztaltuk elnöktársammal és a vizitációkban segítő egyházmegyei tanácsosok személyes beszámolóiban, valamint az elkészült jegyzőkönyvekben, hogy a legtöbb gyülekezet komoly, néhol, nagy összegekkel támogatta a missziót, elsősorban a gyermek- és ifjúsági munkát, a nyári táborokat, csendes hetek, hétvégék és konferenciák megtartását. Közösségerősítő, gyülekezetépítő szolgálatunk, jelenünk és holnapunk szempontjából döntő kérdés marad, hogy a misszió legyen kiemelt feladatunk, legfőbb szívügyünk, imádságaink mindennapos témája Istenünk színe előtt.

Megjegyzem, hogy érdekes módon mintha az általunk is mérhető szektásodás folyamata lelassult volna, egyre kevesebben jeleznek ilyen gondot, ugyanakkor egy lekipásztorunk jelentésében ez olvasható:

„Egyre komolyabban foglalkoztatja egyháztagjainkat az iszlám hitre való áttérés

lehetősége. Egyre kevésbé lesz kérdés, hogy hány muzulmán tudunk keresztyén hitűnknek megnyerni, a kérdés mára az, hogyan tudjuk elérni, hogy minél több keresztyén megőrizze hitét az iszlám missziói törekvéseivel szemben.”

Mindeközben vigyázzunk, nehogy a virtuális közösségek csapdájába essünk, a személyes családlátogatások helyett levelekben és az internetben bízva egészen, megspórolva a megspórolhatatlant Jézus szerint: „Elmenvén tegyetek tanítvánnyá minden népeket...!” Mert a missziói terjeszkedést, növekedést, Jézus hatósugarának kibővítését, offenzívát jelent.

Nagytsizteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Amikor új gyülekezeteket szerveztünk és szervezünk, amikor új templomokat építettünk és építünk, akkor a legteljesebb missziót végeztük. Albertfalva-Kelenvölgy, Gazdagrét, Nagykovácsi, Svábhegy új gyülekezetei, Farkasrét, Őrmező, Soroksár-újtelep folyamatban lévő missziósítása ebben a sorban hálára indítanak minket. Új templom épült, illetve épül: Farkasréten, Gazdagréten, Kispest-Rózsátéren, Nagykovácsiban, Svábhegyen. Ebben az évben kezdjük a templomépítést Csepel-Királyerdőn és Pestlőrinc-Szemeretelepen. Pesterzsébet-Központban templombővítés volt, Pestimre átépítette templomát, Budahegyvidék felújította és átépítette templomát. Kelenföldön és Nagyvárad téren megnyílt újra az altemplom. Szinte mindenütt volt templomrenoválás, felújítás; berendezés, hangosítás, világítás, fűtőkorszerűsítés, szépítés. Gyülekezeteink példásan nagy áldozatokat hozva szerették jézusi módon féltő szeretettel templomukat. Épültek új gyülekezeti, illetve imaházak: Kispest-Központban, Kispest-Rózsátéren, Külső-Kelenföldön, Pasaréten, Pesterzsébet-Központban, Pesthidegkúton, Pestimrén, Pestlőrinc-Erzsébet-Bélatelepen, Pestlőrinc-Kossuth téren és Pestlőrinc-Szemeretelepen. Új parókia épült: Kispest-Központban, Kispest-Rózsátéren, Kispest-Wekerletelepen, Külsőkelenföldön, Pesthidegkúton, Pestimrén, Pestlőrinc-Kossuth téren, bővült

Pesterzsébet-Szabótelepen.

Megújultak

gyülekezeti konferenciatelepeink.

Buda és Kelenföld lakásokat vásárolt vissza volt tulajdonukból a kárpótlás keretében. Hogy nehézségeink és szegénységeink közepette és ellenére mindez, hogy volt lehetséges, az valóban Isten csodája! Áldjuk mennyei Gazdánkat, hogy csodái megvalósításához kirendelt mindent és odahajtotta szívünket, lelkünket, erőnket és adakozó kedvünket szent akaratához. Szerveztünk új gyülekezeteket és építettünk új templomokat, és ez a folyamat nem állhat meg!

Esperesi szolgálatomban utódomnak és munkatársi közösségének felelős és szíves figyelmükbe ajánlom, hogy amit ebben a rövid időben együtt tehattunk csak úton járás volt, de nem végső, megpihentető célba érkezés. Van Istennek még népe ebben a városban, akiket meg kell találni és ki kell hívni minden nép közül, és vannak templomépítésre váró telkek is.

Missziói szolgálatunk fontos része a katechézis, a tanítás feladata. Ehhez a gyülekezetben folyó gyermek istentiszteleten, konfirmáción és bibliaiskolákon túl szükség volt a szervezett, óvodai-iskolai tanító szolgálatra is.

Ebben a munkánkban általános jelenség lett, hogy nehéz tanítani a gyermekeket és egyre nehezebb lesz. Nagyon sok oka van természetesen ennek. Ilyen például a fegyelmezés nehézsége, ugyanakkor kényszere, hiszen fegyelmezni szükséges ahhoz, hogy a tananyag átadható legyen, ugyanakkor a fegyelmezés nehézsége, hogy annak eszközei és lehetőségei beszűkültek. Ezek is vezettek odáig, hogy már régóta nem a tanár legyinti vagy üti meg a fegyelmeztetlen gyermeket, ő nem is teheti, hanem, mint kiderült nem a legújabb kori valóság, hogy a gyermek üti vagy rúgja a tanárát, ha éppen ahhoz van kedve. Az osztály meg nézi, esetleg neveti is. Szomorúan látom, hogy haladunk a liberális oktatás és iskolai életrend legszörnyűsegebb történései felé, el egészen tanár és diáktársak hidegszívű és hidegfejű legyilkolásáig, amelyekről időről-időre híradást is kapunk, a világ valamely tájáról.



A lejáratott közoktatásban addig növeltük és erősítettük a gyermekvédelmet – de ki ellen is: a tanár és szülő ellen! – míg mára a pedagógust kell védeni a gyermek ellen. És még az is megtörténik, hogy egy ilyen elrettentő esetben is végül a tanár a hibás.

Gondot jelent a tanításban és a nevelésben a sok helyen széthullott család, a rendezetlen otthoni légkör és nagy általánosságban a konzumember folyamatos kitermelődése, akit mint szülőt nem érdekli a közösség, sem az iskolai, sem a templomi, ahova pedig beíratta hittanra a gyermekét. A javarészt televízió szocializálódó szülő példája természetszerűleg hat gyermekére is.

További nehézséget jelent, hogy maga a pedagógia, az oktatás is átalakulóban van azzal, hogy egyre inkább a pszichológia befolyása alá kerül. És a pszichológia azt mondja, ne tanuljon a gyerek tudatosan, magolva, memorizálva, hanem csak játékosan. Komoly munka helyett terjed a szélsőségesen játékos tanítási módszer, aminek eredménye, hogy a gyerekek szinte képtelenek bármit is megtanulni könyv nélkül - úgy hogy még akár egy év múlva is el tudnák ismételni azt - mert egyszerűen tehernek érzik. A pszichológia azt mondja, hogy a magolás vagyis a munkás tanulás árt a gyerekeknek, helyette csak könnyedén, fecseggve tanuljon. Pedig tanulni és megtanulni valamit csak munkával lehet, de a fogyasztói társadalom sokkal inkább arra ösztönöz: munka nélkül bontakoztasd ki magad!

Az oktatás, mint az európai kultúra része lejtmenetben van. Sajnos az egykor 14 Nobel-díjast adó iskoláinkban folyó oktatás is. Munka nélkül, klasszikusok nélkül és gondolkodás nélkül ugyan mire és meddig juthatunk?

Különösen is hálára indító, hogy a rendszerváltást követően gyülekezeteink iskolákat és óvodákat alapítottak és működtettek a nagy romlás közepette is, kiemelkedő felelősséggel. Három református óvodánk és két általános iskolánk van és Kispesten működik egy ökumenikus iskola is.

Köszönjük az intézetalapító és fenntartó gyülekezeteknek az áldozatvállalás és tudatos keresztyén jövőépítés eme bizonyosságait.

A 2007-es esztendőben 5 szinten végeztünk hitoktatást: óvodákban, általános- és középiskolákban, főiskolán és egyetemeken, illetve a gyülekezetekben, összesen 441 csoportban 3340 gyermekkel és ifjúval foglalkozva.

Vasárnapi iskola vagy gyermek istentisztelet minden gyülekezeti jelentésben szerepelt, míg konfirmáció 25 gyülekezetünkben volt. Itt szembetűnő a felnőtt konfirmandusok számának növekedése.

Magát a tanulást sok lelkipásztorunk is nagyon komolyan vette, „a jó pap holtig tanul” kötelezőn túl is. Örömmel jelentem, hogy egyházmegyénk lelkésztestületében 4 teológiai doktor szolgál és 6 lelkipásztorunk végez doktori iskolát. Köszönjük nekik, hogy fáradoztak a gyülekezeti szolgálatokon túl is és annak áldásával egész közösségünk tanítóivá is lettek! Számítunk rájuk és szent tudományukra egyházmegyénk tanulmányi életében éppen úgy, mint a 3 éve megalakult lelkész körök munkájában és egyházmegyei presbiter továbbképzésünkben.

Összefoglalóan azt mondhatom, hogy egyházmegyénk tanítói és tanulmányi munkája az utolsó ciklusban kiteljesedett. Konferenciáink hasznosak, jó teológiai színvonalat képviselnek és segítenek testvéri- és munkatársi közösséggé formálódnunk.

Külön öröm számomra, hogy testületi állásfoglalásaink pedig jelzik mindenkinek, hogy a református, biblikus, hitvallásos teológia művelése és őrzése fontos számunkra. Diakóniai szolgálatunkban egy régi gyülekezeti gyakorlatot újjátottunk fel néhány esztendeje és elindult előadónk szervezésében a diakóniai vasárnapok megtartása minden év szeptember utolsó hetében.

Kettős cél vezetett bennünket: egyrészt testközelségből ismerhetjük meg így egymás gyülekezetét, a gyülekezetek pedig az egyházmegye lelkészeit, hiszen szószékcsérés ünnepnap ez, másrészt pedig perselyes adományunkkal esztendőnként egy-egy templomépítő vagy építkező gyülekezetet segítettünk meg. Utoljára a pestlőrinc-

szemeretelepi gyülekezet templomépítésére gyűjtöttünk közel másfélmillió forintot, míg szentháromság-vasárnapi perselypénzünkkel a kispeszt-rózsatéri iskola építkezésében segíthettünk.

Szeretettel kérem Közgyűlésünket, hogy ez évi diakóniai perselypénzünkkel támogassuk az albertfalva-kelenvölgyi gyülekezet lelkeszlakásának és templomának renoválását!

Örömmel jelentem a Közgyűlésnek, hogy a Nagybányai Református Egyházmegyével kialakított testvér-egyházmegyei kapcsolatunk részeként ez évi mátraházi konferenciánkra meghívtam Sipos István esperes urat, aki velünk töltötte a hetet és igemagyarázattal szolgált is közöttünk.

Megtartottuk 7-7 gyülekezetünk tavaszi-őszi cserelátogatási rendben történő vendégszolgálatainkat is. Mindez nem érintette az egyéb határon túli gyülekezeti kapcsolatainkat, amint az a jelentésekből is kiderült.

Itt ragadom meg az alkalmat, hogy megköszönjem a budai, kelenföldi és pasaréti elnökségeknek és presbitériumoknak áldozatos patronálási szolgálataikat!

Miközben anyagilag is nehezedő körülmények között élnek gyülekezeteink tagjai, mégis – lelkipásztoraikkal együtt – komolyan vették a diakóniát. 23 helyen működik diakóniai bizottság, amely koordinálta a szegénygondozást, betegápolást és a rászorulókhöz való odafordulást. Erre a szolgálatra gyülekezeteink összesen közel 30 millió forintot adtak össze.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Jelentésem végén először népmozgalmi adatainkról és adakozó kedvünkről számolok be, majd személyi ügyekkel zárom jelentésemet.

A Magyarországi Református Egyház Zsinata elkészítette országos összesítőjét Egyházunk 27 egyházmegyéjére figyelemmel, a 2007-es esztendőről. Így lehetőségünk van arra, hogy a többi egyházmegye adatainak tükrében is lássuk helyünket és szolgálatunkat. Eszerint: 692 keresztelestünkkel a hetedik vagyunk; 378

konfirmandusunkkal tizediek; 272 házasságkötésünkkel a harmadikak, míg az 1046 temetésünkkel nyolcadikak.

Ez a zsinati összesítés az anyagiakat is számba veszi. A gyülekezetektől befolyt bevételek 3 nagy főcsoportja: fenntartói járulék, perselypénz, adomány. Eszerint fenntartói járulékot 107.272.824 forintot adtak híveink, ezzel országosan az első helyen állunk. Perselypénzt 81.887.190 forintot gyűjtöttünk, ezzel országosan a második legtöbbet, míg adományként híveink 75.613.824 forintot adtak, amivel országosan a nyolcadikak vagyunk. Ezek a számok – amennyiben a zsinati kimutatás pontos – hálára indítóan beszélnek önmagukért.

Nagy gondot jelentett mindvégig a létszámban és anyagiakban kis gyülekezeteink sorsa. Közülük némelyek megerősödtek, mások erőtlenekek maradtak. Volt, ahol nem kis problémát okozott időnként a lelkipásztor tisztas fizetésének a biztosítása is. Köszönöm mindazoknak a gyülekezeteknek, akik ismerve erőtlenebb közösségeink helyzetét, igyekeztek segíteni, mind lelkiekben, mind anyagiakban. Ezzel együtt is a következő időszak egyik komoly feladata lesz e kérdés megnyugtató megoldása.

Mielőtt a jelentésem személyi ügyeket érintő végső része következne, felhívom minden testvérünk szíves figyelmét, hogy 2008 végén általános tisztújítás lesz Egyházunkban. Kérem, hogy a jelölés és a választás a II. Helvét Hitvallás 18 cikkelye és a Szentírás idevonatkozó ígéinek tiszteletben tartásával és komolyan vételével, ékesen és szép rendben történjen meg.

Jelentésem legvégén megemlékezem két, már időközben elhunyt esperes elődömről, Komjáthy Aladárról és vitéz Egri Miklósról. Ebben az esztendőben hunyt el Dr. Papp Emil budahegyvidéki presbiter, aki egyházkerületünk és egyházmegyéink sokféle tisztségét hordozta és töltötte be hittel, bölcsen, felelősen. Váratlanul hunyt el Arday-Janka Zsolt egyházmegyei főjegyzőnk felesége. Elhunyt Dr. Pásztor János volt budafoki lelkipásztor úr is.

Köszöntjük az újszülötteket: Wisinger Dánielénél Barnabás Mátét, Pecsuk

Ottóéknál: Perennát, Péterffy Györgyéknél: Botondot, Temesvári Imrééknél: Kincst, Kálmán Béláéknál: Gergelyt, Kovács Gergelyéknél: Kincst.

Megromlott egészségi állapota miatt nyugdíjba ment Gyülvérsi Irma Farkasrétről. Nyugdíjba készül 2008. július 1-jével Szabó Mihály nagytétényi lelkipásztor, egyházmegyei számvizsgáló testvérünk, akinek Közgyűlésünk egésze nevében is hálás köszönetet mondok gyülekezeti szolgálataért ott, ahol nem kis terheket kellett hordozni, különösen is az út elején, valamint bölcs, szeretetteljes és pontos számvizsgálói munkájáért. Nyugdíjas éveire kívánjuk Isten áldását!

Szomorúan jelentem, hogy György Attila albertfalva-kelenvölgyi lelkipásztor testvérünk megromlott egészségi állapotára hivatkozással 2008. február 28-i hatállyal lemondott lelkipásztori állásáról.

Köszöntöm teológiai doktorainkat: Lovas András gazdagréti, Sípos Ete Álmos nagyvárad téri lelkipásztorokat és Pecsuk Ottót a Magyar Bibliatársulat főtitkárát.

Legvégül hadd mondjam el köszönöm szavaimat is a szép, ha néha gondokkal terhes és nehéz 17 közös évért az élő Istennek és minden lelkipásztor, gondnok és presbiter testvéremnek.

Köszöntöm Dr. Mészáros István egyházmegyei gondnok urat, mint, aki mindvégig szelíd lélekkel és halk hangon, bölcsen tanácsolt és segített munkámban.

Köszönöm Dr. Dobozy Gábor egyházmegyei jogtanácsos úr 2 cikluson átnyúló önzetlen és mindig szakszerű állásfoglalásait.

Köszöntöm az egyházmegyei Tanács tagjait: Kiss László és Arday-Janka Zsolt főjegyző urakat, Hantos Jenő és Somogyi István jegyző urakat, Cseri Kálmán, Illés Dávid, Kovács Tibor és Brandenburg Sándor tanácsos urakat, akik az utolsó hat évben, közel negyven egyházmegyei tanácsulésen vettek részt és segítettek egyházmegyénk egészére nézve, krisztusi lelkülettel, jó döntéseket hozni. Köszönöm, hogy az egyházlátogatásokban, a felkérés értelmében szíves szeretettel eljárak!

Köszönöm szakbizottsági előadóink precíz munkáit, melyek lehetővé tették közgyűléseink értelmes és folyamatos munkáját!

Bizony így a három ciklus végén hosszúra nyúlik a köszönömök sora, amelyet talán Kálmán Béla egyházmegyei lelkipásztor úrral kellett volna kezdenem, akivel 1996 januárjától dolgozhattam együtt, akinek nem győzők elég hálás lenni becsületéért, hűségéért és áldozatvállalásáért, az Esperesi Hivatalban végzendő napi munkák precíz teljesítéséért!

Köszönetet mondok az egész Közgyűlés előtt feleségemnek, aki igyekezett nem látszani, de csendben társ lenni, aki a legtöbbet hiányolt és a legtöbbet szenvedett is szép, de nem könnyű szolgálati utam és nehéz természetem okán. És négy gyermekünknek, akik a szükséges felett is megértőek, elnézőek és talán büszkék is voltak apjukra.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Földi életem egésze, benne lelkipásztori, majd esperesi utam ebből a templomból indult és itt teszem le majd szolgálatomat is, ahol áldott életű szüleim négy évtizeden át dicsőítették a Krisztust. Édesapám lelkipásztori szolgálatom kezdő napján egy Bibliával ajándékozott meg ezt az Igét írva az első oldalra: „Az ifjúkori kívánságokat pedig kerüld; hanem kövessed az igazságot, a hitet, a szeretetet, a békességet azokkal egyetemben, akik segítségül hívják az Urat tiszta szívből. A botor és gyermekes vitatkozásokat pedig kerüld, tudván, hogy azok háborúságot szülnek. Az Úr szolgájának pedig nem kell torzsalkodni, hanem legyen mindenkihez nyájas, tanításra alkalmas, türelmes. Aki szelíden fenyíti az ellenszegülőket; ha talán adna nekik az Isten megtérést az igazság megismerésére, és felocsúdnának az ördög töréből, foglyokká tétetvén az Úr szolgája által az Isten akaratára.” (II. Timóteus 2: 22-26.)

Igyekeztem édesapám!

Jelentésem elfogadását kérve, kívánom Isten áldását egyházmegyénk életére és szolgálatára! Budapest, 2008. május 19.

Takaró Tamás  
esperes

## Kitekintő

### **Évfordulók 2009. január 1-március 31-ig**

Január 1.

**1484 (525 éve történt)**

Megszületett Ulrich Zwingli, svájci teológus, reformátor, protestáns vezető



Ulrich Zwingli

Január 7.

**1764 (245 éve történt)**

A mádэфalvi veszedelem, latinul a *Siculicidium*, azaz székelygyilkosság: Mária Terézia uralkodása alatt az ősi alkotmányos szabadságukat védő csíki és háromszéki székelyek ellen tömeggyilkosságot követett el a Habsburg birodalmi hadsereg: a vérfürdőben ágyútűzzel kétszáz székely férfit megöltek, majd gyermekek, asszonyok és öregek tömegét hajszoltak a dermesztő fagyban a halálba.

Január 17.

**1634.(375 éve történt)**

Elhunyt Szenci Molnár Albert, pap, író, műfordító

Január 18.

**1919 (90 éve történt)**

Megkezdődtek az I. világháborút lezáró béketárgyalások Versailles-ban

**1939 (70 éve történt)**

Imrédy Béla után gróf Teleki Pál másodszor alakított kormányt, amelynek 1941.04.03-án bekövetkezett haláláig volt a miniszterelnöke

Február 20.

**1844. (165 éve történt)**

Megszületett Munkácsy Mihály festőművész.

Március 7.

**1274 (735 éve történt)**

Meghalt Fossanában (Itália) Aquinói Tamás (született 1225 v. 1226) skolasztikus teológus és filozófus, aki kidolgozta a hit és a tudás, a kinyilatkoztatás és az értelem szintézisét arisztotelészi és ágostoni gondolatok átvételével

Március 19.

**1944 (65 éve történt)**

A Harmadik Birodalom megszállta Magyarországot.

Március 21.

**1959.(50 éve történt)**

Kivégezték Mansfeld Pétert, az 1956-os forradalmat és szabadságharcot követő megtorlások legfiatalabb áldozatát

Március 29.

**1464 (545 éve történt)**

Királyrá koronázták Székesfehérvárott az 1458. óta uralkodó Hunyadi Mátyást.

**„Az pedig az örök élet, hogy  
megismerjenek téged”  
(János 17:3.)**

**Lectió: Zsidó levél 10; 38-39, 11; 1-3**

**„Az igaz pedig hitből él. És a ki meghátrál, abban nem gyönyörködik a lelkem. De mi nem vagyunk meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem hitéi, hogy életet nyerjünk.**

**A hit pedig a reménylett dolgoknak valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés. Mert ezzel szereztek jó bizonytságot a régebbiek. Hit által értjük meg, hogy a világ Isten beszéde által teremtetett, hogy a mi látható, a láthatatlanból állott elő.”**

**Alapige: Zsidó levél 10; 38-39**

**„Az igaz pedig hitből él. És a ki meghátrál, abban nem gyönyörködik a lelkem. De mi nem vagyunk meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem hitéi, hogy életet nyerjünk.”**

Kedves Testvérek! Mai ünnepi istentiszteletünkön emlékezünk Európa és az XX. század egyik legnagyobb és legnagyobb eseményére, a magyarországi 1956-os forradalomra.

Tesszük és tegyük is ezt, a tiszta forradalom hősei előtt lélekben fejet hajtva minden torzítás, történelemhamisítás és hazugság ellenére is, ami kísérte és kíséri mindmáig ezt a nagy eseményt. Hiszen 1956 nem volt más, mint egy hősieles kitörési kísérlet egy olyan rendszerből, amelyik induló vagyonát tolvajlással, a magánvagyonok elrablásával szerezte, hatalmi legitimációját szavazati csalással érte el, erejét pedig egy idegen világhatalom fegyvereivel biztosította. És mind emellé elhozott egy olyan utópisztikus, ideológiára felépített rendszert amelynek központi, lényegi szívdobbanása minden filozófián túl maga az ateizmus volt.

Ez a rendszer születésétől fogva halálra volt ítéelve. Ez akkor is igaz testvérek, ha az 1956 októberi eseményeket már november közepére, sőt még korábban követte a

leverettetés. Ez akkor is igaz. Nem győzöm elégszer ismételni az én anyai nagyapám különös bölcsességét. A hatvanas évek elején egyszer náluk nyaralva, rákérdeztem: „Miért a Szabad Európa rádiót hallgatja csupán?” (Sőt a rádió keresógombját eltekerni sem lehetett, mert a fiával leforrasztatta, ha bekapcsolta a rádiót csak egy dolgot lehetett hallgatni, ami bizony nagyon veszélyes dolog volt a hatvanas években, a Szabad Európa Rádiót.) És azt válaszolta: „Várom, hogy ez a rendszer megbukjon.” - Mondtam neki: „Drága nagyapám! Ezt a rendszert a világ legerősebb hadserege védi, várhatja, hiába ül félóránként híreket hallgatni a Szabad Európán, ezt a világ legerősebb hadserege védi!” Akkor az én naponta Bibliát olvasó, komoly, hívó, keresztyén nagyapám azt válaszolta: „Fiam, tanuld meg, hogy az a rendszer amelyik lopásra és hazugságra épül, az akkor is megbukik, ha a világ legerősebb hadserege védi!”

Ugyan ki hitte volna Andrassy út 60-al, elképesztő ügynökhálózattal, ezzel az óriási hadsereggel védett állapotban azt, ami bekövetkezett. Mégis megtörtént. Akkor is, ha a körömhúzó sarjadékai, ha a pufajkások szelleme, ha a párt és KISZ-tagok kaméleon-hajtásai átöltözve, igazodva a kor szelleméhez bizony itt vannak közöttünk. Anyai nagyapámnak mégis igaza volt. „Az a rendszer fiam, amelyik tolvajlásra, lopásra és hazugságra épül, akkor is megbukik” – és most hozzáteszem: legyen az bárhol és legyen az bármilyen rendszer – „ha a világ legerősebb hadserege védi is.” És elbukott.

Akik harcoltak érte 1956-ban, értelmiségi és munkás fiatalok, dolgozók és mezőgazdasági munkások, nem hiába harcoltak. Mert egy hazug világ ellen emelték fel a szavukat. Igazságot és szabadságot akartak. Nagyon sok időnek kellett eltelni, hogy akik nem voltak részesei, láthatták végre azokat a korabeli felvételeket, amelyeken először az egyetemista fiatalok, és aztán a közéjük, melléjük, mögéjük csatlakozó fiatalok egymásba karolva, fegyvertelenül, tisztán, őszintén, mosolyogva, egy igazabb világban reménykedve vonultak.

Rájuk emlékezünk és rájuk gondolunk. De mert református istentiszteleten vagyunk, ahol



bár egy ilyen kiemelkedő történelmi eseményre is emlékezünk, mégis minden emberen és emberin túl, mint minden istentiszteleten, így ezen is, nem embereket, hanem Istent jöttünk dicsőíteni és magasztalni az Ő nagyságos dolgaiért. Hódoljon hát meg szívünk a mi Mennyei Atyánk előtt, alázkodjon meg engedelmesen lelkünk örök igéje előtt, és vegyük komolyan mindazt amit nekünk mond, és akkor méltóképpen emlékezünk, keresztyén emberekhez illő módon ünnepelünk.

Kedves testvérek! Azt ünnepeljük, amiről a XX. század talán legnagyobb magyar református püspöke, Ravasz László a következőt mondta: „Az 56-os forradalom a magyar csoda.” Walter Lüthi pedig az egész európai prédikátorok egyik legnagyobbja november 6-án a berni székesegyházban ezt mondta az igehirdetésében: „A nemzeteket sűrű homály fedi, de feletted Magyarország, ott ragyog az Úristen dicsősége.”

Sok biblikus, szép vonása volt ennek a forradalomnak. Az ártatlansága, a tisztasága, az őszintesége. Ahogy nemcsak hallhattuk, de láthattuk, hogy a bevert kirakatok ablakaiból semmit nem vittek el. Ma félnünk kell rácsok között élve is, hogy mikor jönnek be hozzánk „megélhetési bűnözők”. Alig két hete itt a hátam mögötti, óvoda felőli oldalról lelopták a rézcsatornánkat. Kiszaggatták. Nem sikerült egészen elvinni, és egészen kitépni. Szegény, megélhetési bűnözők!

56-ban nem nyúltak senkinek semmijéhez. Amikor azonban megszólaltak a géppuskák és elkezdtek az ártatlan és fegyvertelen embereket halomra löni, amikor pedig megjelentek a tankok, egy idegen hatalom tankjai, hogy vérbe fojtsák ezt a forradalmat, akkor egy újabb biblikus vonással gazdagodott 1956, ez pedig a meg nem hátrálás.

Erről szólok most olvasott igénk alapján, meghátrálni, vagy megállni. Úgy látom, hogy az egész európai keresztyénség folyamatos meghátrálásban van. Valami olyasmiben, amiről olvasott igénkben az van megírva, hogy: „Aki meghátrál” – mondja az Isten – „abban nem gyönyörködik az én lelkem.” Aki meghátrál. Sőt az is meg van

írva ugyanebben az igében, hogy a „meghátrálás emberei végül elvesznek.” Olyan lelki cselekmény a meghátrálás, amelyikben Isten egyrészt nem gyönyörködik, másrészt pedig végzetes következménye van, mert a meghátrálás emberei elvesznek.

Szomorúan látjuk ennek a lelkiségnek, a meghátrálás lelkiségének a félreérthetetlen jeleit a keresztyén Európában, és sajnos hazánkban is. Számtalan helyen kiürülnek a templomok. A héten egy ősi református fészekben szolgáltam csütörtökön, ott ahol még húsz évvel ezelőtt ötszázan ültek a templomban. Most kilencvenen voltunk. Az egész keresztyénség Európában meghátrálásban van. Márpedig Isten azt mondja nemcsak hogy nem gyönyörködöm benne, de az ilyen keresztyénség elvész! Jaj nekünk, ha meghátráló keresztyének vagyunk! A mi egyházmegyénkben van olyan templomunk, ez a Kispest Wekerle telepi templom, ahol pár éve felszenteltünk és használatba vettünk egy gyönyörű csöves orgonát. Egy bezárt, holland református templomból kaptuk. Pár nappal ezelőtt Somogyban jártunk, Somogyország legnagyobb református templomát is meglátogattuk. 900 ülőhely van benne. Kérdeztem a lelkipásztort: „Hányan voltak vasárnap?” Így válaszolt: „Ott hátul ült a gondnok, mellette ült a Laci bácsi, aztán ott volt még Júlia néni meg én.” 900 ülőhelyes református templomban, vasárnap négyen!

Meghátrálásban van a keresztyénség Európa-szerte. Hány nagyváros templomába, protestáns templomába léphet be úgy az ember, hogy nincs benne már istentisztelet, csak múzeum! Arról beszél, hogy itt valamikor egy nép élt, és használta ezt a templomot. A nép megmaradt, a templom már nem kell! Meghátrálásban van a keresztyénség.

Ennek további jele az is, hogy egyre több Biblia ellenes dolgot elfogad a keresztyénség, nem tiltakozik ellene. „Megértéssel fogadja.” Isten igéjében az van írva, hogy férfivá és nővé teremtette őket, és őket adta egynek, ezt nevezzük házasságnak. És egyre erőteljesebben tolakszik a keresztyének szívébe és fejébe is az a gondolat, hogy az egyneműeket össze lehet kötni. Össze lehet

mindent! De ha a keresztyények ezekben a döntő, biblikus dolgokban elkezdene meghátrálni, igaz lesz, hogy nem csak nem gyönyörködik bennünk Isten, de el is veszünk.

Megtorpant a keresztyén misszió. A misszió azt jelenti hogy megyünk előre. Hogy újabb helyekre, szívekbe elvisszük az evangéliumot. A misszió az valami előre menő aktivitást jelent.

Erkölcsei nyomorúságok erősödnek fel. Testvérek, ha fáj is, ha bántó is, csak kimondom: Nem tudom támogatni azt az új főgondnok-jelöltjét a Dunamelléki Egyházkerületnek, aki közben elvált. Nem! Aki ennek az egyházkerületnek az első világi embere, ne legyen elvált ember! Ha pedig így alakult az élete, vonuljon vissza! Nem lehet példakép! Értsétek meg, ha mi elfogadjuk, akkor meghátrálunk, és aki meghátrál, az végül elvész! Ezt a világot, Európát, Magyarországot, mi fogjuk megtartani csak így marad meg Isten népe, de nem elegy-belegyként, hanem biblikus, keresztyén emberként, aki nem megy hátra, nem ad fel semmit amit Istentől megtanult.

Meghátrálásban vagyunk, mert elkezdünk megkérdőjelezni Isten igéjének az igazságait. Ahogy az ördög először bűnre vitte az embert, olyanok lettünk mi is. Nem az ördög súgja már, magunktól kérdezzük: Vajon a XXI. században minden lehet úgy igaz, ahogy megíratott? Csakugyan? Vagy azért lépünk át már néhány dolgon, merjünk korszerűek lenni! Minden korszerű gyülekezet elpusztul! Minden modern gyülekezet temploma kiürül. És csak ott van élet, ahol merik hirdetni Isten igéjének változatlan és változhatatlan igazságait. Mutassatok nekem egy igét a Bibliából, hogy azt mondja Isten: És majd a XX. században ne így gondolkozzatok! A XXI.-ben meg végleg ne úgy gondolkozzatok ahogy mondtam! Találjátok ki! Gondoljátok ki, és csináljátok úgy! Olvastok ilyet a Bibliában? Igen, csökken a hiteles emberek száma. Ezért is meghátrálásban vagyunk. Egyre kevesebb a hiteles keresztyén. Aki azonos azzal amit hisz és mond. És sajnos meghátrálásban van magyar népünk is. Mert bár felismeri a

hazugságot, de nem szól ellene. Tudja hogy hazudnak neki, és nem szól ellene. Inkább hátra lép, és csendben marad. „Nem gyönyörködöm a meghátrálás embereiben. És azok elvesznek.”

A mi magyar népünk felismeri az értéktelent, mégis azt nézi. Kapott Friderikust, kapott Győzikét, Heti Hetest, Celebet, mindent! Én ha kifaggatnám az én népemet, ismerik ától cetig. Milyen értékes műsorok! Bogarakat lehet enni! Milyen izgalmas, lélekemelő, emberségünkben előrevivő, lelkiekben gazdagító! És az a sok nagyszerű sorozat, amit éjjel-nappal lehet nézni! Vannak emberek akikhez nem tudok eljutni, mert azt mondja: „Sajnos most nem jó!” – „Miért nem jó testvérem?” Mert épp az egyik lélekemelő, belső emberét építő, felejtethetetlen, örök érvényű sorozatot nézi. És akkor sajnos se ég se föld, se élet, se halál, se rokon, se ismerős! Ekkora értéket!

És a mi népünk tudja mit kéne tenni, de nem teszi. „Aki meghátrál, abban nem gyönyörködik a lelkem. És a meghátrálás emberei elvesznek.” Meghátrálás ha nem olvasunk könyvet, ha nem járunk hétről hétre templomba, ha engedjük múltunkat, történelmünket besározni, ha elhisszük hogy az életünk bankároktól és politikusoktól függ.

És akkor jön egy csodálatos fordulat az igében: „De mi nem vagyunk a meghátrálás emberei hogy elveszünk, hanem a hitéi hogy életet nyerjünk.” De mi. Mondd csak el magadban: De én. És az én házam népe, és az én barátaim, és az én lelki testvéreim. De mi nem vagyunk a meghátrálás emberei.

Nem hátráltak meg a pesti srácok sem. Agyon kellett őket löni, vagy börtönbe kellett zárni, és megvárni hogy nagykorúak legyenek, hogy Kádár János lelkének jobban essék, hogy csak nagykorút köttetett fel. De az én apám, ennek a gyülekezetnek a lelkesze, volt olyan éjszaka, hogy kilenc tarkón lőtt gyereket temetett. Ott van az anyakönyvben. Sokáig rejtette előlünk, hogy meg ne tudjuk. Nem hátráltak meg! Kihívták őket, azt mondták nem lesz bántódásotok. És tarkón lötték a kölyköket. Nem hátráltak. És nem hátráltak meg amikor géppuskarú zúdult rájuk, amikor tankok jöttek és eltaposták némelyiket élve. Nem hátráltak meg! A leverett forradalom nem a meghátrálás.

Éppen ellenkező volt! Kiderült hogy a hit emberei. Hittek valamiben, amit a legtöbben nem láttak. Hogy egy hazug világ nem maradhat meg, hogy egy tolvaj világ nem lehet életképes. Hittek valamit.

Nem tartanánk ott gazdaságilag, erkölcsileg, lelkiileg, szellemileg, ha több lenne a hazájának rendületlenül hűséges polgára, aki nem hátrál, mert a hit embere. Hiszi hogy győz az igazság. Hiszi hogy nem győz végül a hamisság. Hiszi hogy emberi butaságok, emberi némaságok között is van értelme szólni. Hiszi hogy van értelme az igazságot képviselni minden ellenszélben. Ezért az ilyen nem vész el. Nehéz megállni ellenszélben? Nehéz bizony! Nehéz nem sodródni? Nehéz bizony!

Segítsen nekünk - és ez az utolsó gondolatsor - maga Jézus, akit annyi minden akart meghátráltatni. Jézus tudta honnan jön és hova megy, és közben mit kell elvégeznie, a Golgota keresztyén. És az első pillanattól kezdve mennyi minden próbálta meghátráltatni!

Ott volt a családja, aki bolondnak nézte Jézust. Milyen elgondolkoztató kép, hogy amikor Jézus egy házban bent van, a családja a házon kívül van. A tanítványai hányszor akarták hátráltatni Jézust a céltól. Egyszer Péter azt mondta Jézusnak: „Nem eshetik ez meg teveled, hogy keresztre mész!” Jézus meg így válaszolt: „Távozz tőlem” – nem Péter! – „Sátán!” És maga a Sátán hogy próbálta meghátráltatni Jézust. Aztán még ott a Golgota keresztyén is: „Ha Isten fia vagy valóban, szállj alá! Ne maradj itt! Ne halj meg ezen a kereszten!” De nem hátrált meg. Ezért mondta róla az Atya: „Ez az én szerelmes fiam” – hogy folytatódik? – „akiben én gyönyörködöm.” „Aki

meghátrál” – mondja Isten – „abban nem gyönyörködöm.” De ez az én szerelmes fiam, aki nem hátrált meg, ebben gyönyörködöm. És az ilyen nem vész el, még ha keresztre feszül is.

És ma is gyönyörködik a meg nem hátrálókban. Ma is gyönyörködik Isten a hit gyermekeiben, akik nem vesznek el, de életet nyernek. Vajon testvérek, az utánunk jövők, a gyermekeink, az unokáink, hogyan fognak emlékezni és gondolni ránk? Tudnak majd olyasmit mondani, mint én a nagyapámról? Vagy olyat, mint én az apámról? Vajon úgy látnak bennünket, hogy az enyéme nem a meghátrálás emberei, hanem a hitéi akik megállnak? Ennél sokkal fontosabb, hogy Isten mit mond majd rólunk. A meghátrálás embere voltam-e, vagy a hit gyermeke, aki nem hátráltam, de megálltam.

Segítsen nekünk maga Jézus példájával és az erejével. Kérd, hívd: „Őt nem hiába várod, betér hozzád, és megáld.”

Ámen

### **Rendszeres gyülekezeti alkalmak**

Hétfő 18.30: fiatal felnőttek bibliaórája (hónap 2. és 4. hétfőjén)

Kedd 10: asszonyok bibliaórája

Kedd 18: férfiak bibliaórája (hónap 1. és 3. keddjén)

Szerda 19.30: énekkari próba

Csütörtök 10: gyülekezeti bibliaóra

Csütörtök 18: kisfi bibliaórája

Péntek 18: nagyfi bibliaórája

Vasárnap 10: felnőtt- és gyermekistentisztelet, valamint gyermekmegőrzés

---

Gyülekezeti hírmondó: a Pesterzsébet Központi Református Egyházközség kiadványa.

Cím: 1204 Budapest, Ady Endre u. 81. 283-00-29 [www.pkre.hu](http://www.pkre.hu)

Felelős szerkesztő: Pappné G. Judit

Felelős kiadó: Takaró Tamás esperes, lelkipásztor